

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 39.685/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 4 januari 2006 door de Minister van Werk verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen", heeft op 19 januari 2006 het volgende advies gegeven:

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit brengt een aantal wijzigingen aan in het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen. Deze wijzigingen hebben in essentie betrekking op:

- de verplichtingen die een opdrachtgever van een bouwwerk die tevens werkgever is, op zich mag nemen (artikelen 1 en 2 van het ontwerp);
- het postinterventiedossier voor de bouwwerken of groepen van bouwwerken waarop de beginselen met betrekking tot de gedwongen medeëigendom van toepassing zijn (artikelen 4 en 6 van het ontwerp);
- het postinterventiedossier bij overdrachten van (delen van) bouwwerken op een ogenblik dat de tijdelijke of mobiele bouwplaats voor dit bouwwerk nog niet is beëindigd (artikel 5 van het ontwerp);
- het certificatieschema voor de certificatie van personen voor de functie van coördinator-ontwerp of coördinator-verwezenlijking (artikel 8 van het ontwerp);
- de voorwaarden waaraan personen moeten voldoen die de functie van coördinator-ontwerp of coördinator-verwezenlijking uitoefenen voor tijdelijke of mobiele werkplaatsen waarvoor de medewerking van een architect wettelijk vereist is (artikel 9 van het ontwerp).

2. Onder voorbehoud van hetgeen hierna met betrekking tot de artikelen 5 en 6 wordt opgemerkt, vindt het ontwerp rechtsgrond in de in het eerste lid van de aanhef vermelde bepalingen van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

1. Aangezien het ontwerp er niet enkel toe strekt een aantal bestaande artikelen van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 te wijzigen, doch ook een aantal nieuwe artikelen aan dat besluit toe te voegen, dient volgens de regels van legistiek niet specifiek te worden verwezen naar de artikelen van dat besluit die formeel worden gewijzigd, doch wel naar het besluit in zijn geheel, met vermelding van alle koninklijke besluiten die nog van kracht zijnde wijzigingen in dat besluit hebben aangebracht. Het tweede lid van de aanhef moet bijgevolg worden geredigeerd als volgt:

"Gelet op het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 19 december 2001, 28 augustus 2002, 19 januari 2005 en 31 augustus 2005;"

2. Het vijfde lid van de aanhef, waarin wordt gerefereerd aan het advies van de Raad van State, dient op een meer gebruikelijke wijze te worden geredigeerd als volgt:

"Gelet op advies 39.685/1 van de Raad van State, gegeven op 19 januari 2006, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;"

Artikel 3

Teneinde de Nederlandse en de Franse tekst volledig met elkaar in overeenstemming te brengen, dient artikel 3 te worden geredigeerd als volgt:

"Art. 3.- In artikel 17, § 2, 1°, van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden «te allen tijde» worden geschrapt;

.../...

- 2° in de Franse tekst wordt het woord «entièrement» ingevoegd voor de woorden «et de façon adéquate»;"

Artikel 4

In het ontworpen artikel 36bis van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 wordt met betrekking tot het postinterventiedossier een verplichting opgelegd die geldt voor de postinterventiedossiers die na 31 december 2005 worden overgedragen. De gemachtigde ambtenaar heeft dienaangaande bevestigd dat deze datum zal worden vervangen door een ten aanzien van de inwerkingtreding van het ontworpen besluit in de toekomst gelegen datum.

Onverminderd hetgeen hierna met betrekking tot artikel 6 van het ontwerp wordt opgemerkt, dient in het ontworpen artikel 49bis, tweede lid, van het koninklijk van 25 januari 2001, de datum van 31 december 2005 in dezelfde zin te worden aangepast.

Artikelen 5 en 6

In de ontworpen bepalingen opgenomen in de artikelen 5 en 6 van het ontwerp, worden verplichtingen opgelegd die niet voortvloeien uit een richtlijn die door de Europese Unie is vastgesteld, zich richten tot personen die niet zijn bedoeld in de artikelen 19, § 1, eerste lid, 5°, en 23, eerste lid, 5°, van de wet van 4 augustus 1996, en zich uitstrekken tot een tijdstip nadat een einde is gekomen aan de tijdelijke of mobiele werkplaats.

In dit verband dient te worden herinnerd aan hetgeen de Raad van State, afdeling wetgeving, heeft opgemerkt in het advies 30.424/1 van 16 november 2000 over het ontwerp dat nadien het koninklijk besluit van 25 januari 2001 is geworden, meer bepaald met betrekking tot artikel 48 van dat besluit:

"Op te merken valt dat artikel 48 van het ontwerp niet specifiek voortvloeit uit een door de Europese Unie vastgestelde richtlijn en dat, bovendien, dat artikel een personeel toepassingsgebied heeft dat niet beperkt blijft tot de in artikel 19, § 1, 5°, van de wet van 4 augustus 1996 opgesomde categorieën van personen. Het valt derhalve niet goed in te zien op welke wijze de laatstgenoemde wetsbepaling een voldoende rechtsgrond kan bieden voor artikel 48 van het ontwerp.

Daarenboven moet worden opgemerkt dat artikel 48 van het ontwerp klaarblijkelijk in de verantwoordelijkheid van de nieuwe eigenaar voorziet met betrekking tot het postinterventiedossier, die zich zelfs uitstrekt tot een tijdstip nadat een einde is gekomen aan de tijdelijke of mobiele bouwplaats.

Afgezien van de zwaarwichtige gevolgen die aldus voor de nieuwe eigenaar voortvloeien uit dergelijke regeling, kan er ernstig aan worden getwijfeld of de Koning bevoegd is om de verplichtingen, die de wetgever heeft voorgeschreven naar aanleiding van het uitvoeren van werkzaamheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, in de tijd uit te breiden tot op een ogenblik dat aan die bouwplaatsen een einde is gekomen en om die uitbreiding te betrekken op personen die door de wetgever niet zijn beschouwd geworden als zijnde betrokken bij de verplichtingen in verband met de werkzaamheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (zie de opsomming van categorieën van personen - waartoe de nieuwe eigenaar niet behoort - in artikel 14 van de wet van 4 augustus 1996).

Uit wat voorafgaat volgt dat artikel 48 van het ontwerp om meer dan één reden beter uit het ontwerp wordt weggelaten".

Dezelfde conclusie geldt met betrekking tot de artikelen 5 en 6 van het voorliggende ontwerp, in de mate dat zij eveneens ertoe strekken verplichtingen in voornoemde zin op te leggen.

Artikel 10

Er lijken geen bijzondere redenen voorhanden te zijn die een afwijking van de normale regels van inwerkingtreding van besluiten kunnen rechtvaardigen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. BAERT,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	A. SPRUYT, M. TISON,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. K. BAMS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES

J. BAERT

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 39.685/1

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Emploi, le 4 janvier 2006, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 25 janvier 2001 concernant les chantiers temporaires ou mobiles", a donné le 19 janvier 2006 l'avis suivant:

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

1. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis apporte un certain nombre de modifications à l'arrêté royal du 25 janvier 2001 concernant les chantiers temporaires ou mobiles. Ces modifications concernent essentiellement:

- les obligations que peut prendre à sa charge le maître d'oeuvre d'un ouvrage qui est également employeur (articles 1er et 2 du projet);
- le dossier d'intervention ultérieure relatif aux ouvrages ou groupes d'ouvrages auxquels s'appliquent les principes de la copropriété forcée (articles 4 et 6 du projet);
- le dossier d'intervention ultérieure en cas de mutations totales ou partielles d'ouvrages à un moment où le chantier temporaire ou mobile n'est pas encore terminé pour ces ouvrages (article 5 du projet);
- le schéma de certification pour la certification des personnes exerçant la fonction de coordinateur-projet ou de coordinateur-réalisation (article 8 du projet);
- les conditions auxquelles doivent répondre les personnes exerçant la fonction de coordinateur-projet ou de coordinateur-réalisation pour des chantiers temporaires ou mobiles pour lesquels la collaboration d'un architecte est légalement requise (article 9 du projet).

2. Sous réserve de l'observation ci-dessous relative aux articles 5 et 6, le projet trouve son fondement juridique dans les dispositions de la loi du 4 août 1996 concernant le bien être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, mentionnées dans le premier alinéa du préambule.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

1. Dès lors que le projet n'entend pas se limiter à modifier un certain nombre d'articles existants de l'arrêté royal du 25 janvier 2001, mais y ajouter aussi un certain nombre d'articles nouveaux, les règles de la légistique imposent de ne pas se borner à faire spécifiquement référence aux articles formellement modifiés, mais de faire référence à l'arrêté dans son ensemble en mentionnant tous les arrêtés royaux y ayant apporté des modifications encore en vigueur. Le deuxième alinéa du préambule sera dès lors rédigé comme suit:

"Vu l'arrêté royal du 25 janvier 2001 concernant les chantiers temporaires ou mobiles, modifié par les arrêtés royaux des 19 décembre 2001, 28 août 2002, 19 janvier 2005 et 31 août 2005;"

2. Le cinquième alinéa du préambule faisant référence à l'avis du Conseil d'État sera rédigé d'une manière plus usuelle, ainsi qu'il suit:

"Vu l'avis 39.685/1 du Conseil d'État donné le 19 janvier 2006, en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État;"

Article 3

Afin d'assurer une complète concordance entre les textes français et néerlandais, l'article 3 sera rédigé comme suit:

"Art. 3.- À l'article 17, § 2, 1°, du même arrêté sont apportées les modifications suivantes:

- 1° les mots «en tout temps» sont supprimés;
- 2° dans le texte français le mot «entièrement» est inséré avant les mots «et de façon adéquate»;"

.../...

Article 4

L'article 36*bis* en projet de l'arrêté royal du 25 janvier 2001 impose une obligation qui s'applique aux dossiers d'intervention ultérieure remis après le 31 décembre 2005. À cet égard, le fonctionnaire délégué a confirmé que cette date sera remplacée par une date postérieure à l'entrée en vigueur de l'arrêté en projet.

Sous réserve de l'observation ci-dessous relative à l'article 6 du projet, la date du 31 décembre 2005 figurant dans l'article 49*bis*, alinéa 2, en projet, de l'arrêté royal du 25 janvier 2001, devra être adaptée dans le même sens.

Articles 5 et 6

Les dispositions en projet sous les articles 5 et 6 du projet imposent des obligations qui ne découlent pas d'une directive établie par l'Union européenne, qui s'appliquent à des personnes qui ne sont pas visées par les articles 19, § 1er, alinéa 1er, 5°, et 23, alinéa 1er, 5°, de la loi du 4 août 1996 et dont la durée s'étend au-delà de la fin du chantier temporaire ou mobile.

À cet égard, il faut rappeler l'observation formulée par le Conseil d'État, section de législation, dans l'avis 30.424/1 du 16 novembre 2000 sur le projet à l'origine de l'arrêté royal du 25 janvier 2001, en particulier en ce qui concerne son article 48:

"Il convient de relever que l'article 48 du projet ne découle pas spécifiquement d'une directive établie par l'Union européenne et que, en outre, le champ d'application personnel de cet article ne reste pas limité aux catégories de personnes énumérées à l'article 19, § 1er, 5°, de la loi du 4 août 1996. Le Conseil ne comprend dès lors guère comment la disposition légale susvisée pourrait procurer un fondement légal suffisant à l'article 48 du projet.

De surcroît, il y a lieu de signaler que l'article 48 du projet prévoit manifestement que le nouveau propriétaire est responsable du dossier d'intervention ultérieure et qu'il reste même responsable après la fin du chantier temporaire ou mobile.

Outre le fait que de telles dispositions entraînent ainsi des conséquences graves pour le nouveau propriétaire, il est fort douteux que le Roi soit compétent pour prolonger dans le temps les obligations que le législateur a prescrites pour l'exécution d'activités sur des chantiers temporaires ou mobiles, jusqu'après la fin de ces chantiers, et pour appliquer cette prolongation à des personnes que le législateur n'estimait pas concernées par les obligations relatives aux activités sur des chantiers temporaires ou mobiles (voir l'énumération de catégories de personnes - auxquelles le nouveau propriétaire n'appartient pas - à l'article 14 de la loi du 4 août 1996).

Il résulte de ce qui précède que pour plusieurs raisons, il est préférable de supprimer l'article 48 du projet".

Dans la mesure où ils visent à imposer des obligations de même nature, une conclusion identique s'impose en ce qui concerne les articles 5 et 6 du projet soumis pour avis.

Article 10

Il ne semble pas y avoir de raisons particulières justifiant de déroger aux règles usuelles d'entrée en vigueur des arrêtés.

La chambre était composée de

Messieurs	J. BAERT,	conseiller d'État, président,
	B. SEUTIN, W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	A. SPRUYT, M. TISON,	assesseurs de la section de législation,
Madame	G. VERBERCKMOES,	greffier.

Le rapport a été présenté par Mme K. BAMS, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. W. VAN VAERENBERGH.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

G. VERBERCKMOES

J. BAERT